

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННИХ ЗАГРОЗ

Повномасштабна війна докорінно змінила умови функціонування й значення енергетичного сектору в системі національної економіки та національної безпеки. Якщо у довоєнний період пріоритети державної енергетичної політики включали підвищення ефективності енергетичних ринків, розвиток конкурентного середовища, модернізацію генерувальних і мережевих потужностей та поступову реалізацію завдань енергетичного переходу, то в умовах війни акцент змістився на забезпечення захищеності енергетичної інфраструктури, надійності й безперервності енергопостачання, адаптивності енергосистеми до кризових впливів та її спроможності функціонувати за умов тривалих воєнних загроз.

Воєнні загрози зумовили необхідність формування нової парадигми управління енергетичним сектором, де першочергового значення набуває здатність енергосистеми зберігати функціональність за умов руйнування об'єктів критичної інфраструктури, дефіциту потужностей, порушення логістики постачання енергоресурсів та постійного ризику повторних атак. У цьому контексті пріоритетні напрями державної енергетичної політики мають включати не лише відновлення пошкодженої інфраструктури, а й перехід до більш стійкої моделі енергетичного розвитку, що ґрунтується на поєднанні централізованих і децентралізованих рішень, розвитку резервних потужностей, розширенні можливостей маневрування енергосистеми та посиленні інституційної координації (рис. 1).

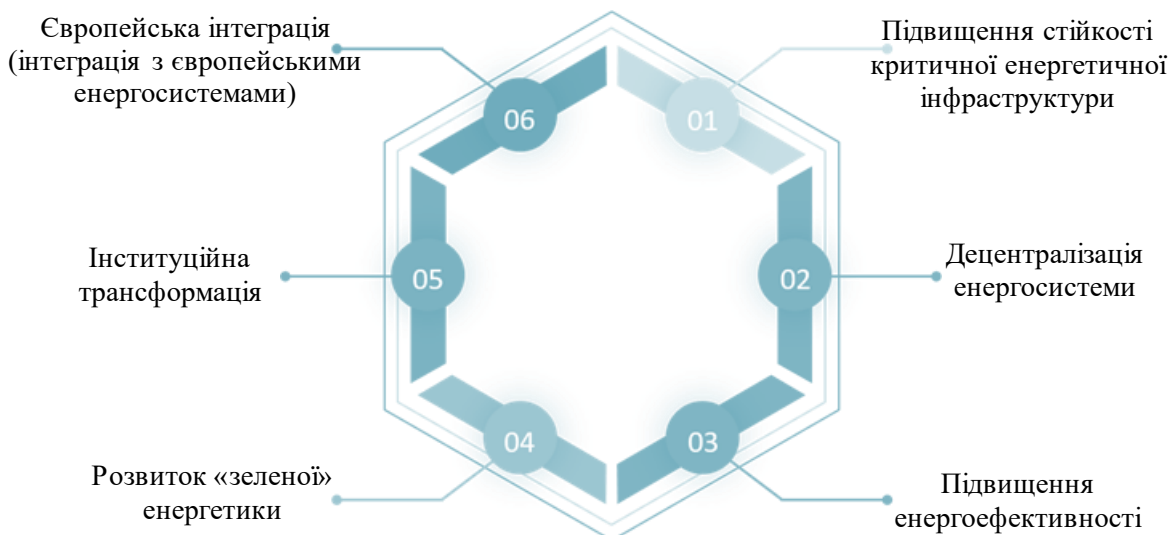

Рис. 1. Пріоритетні напрями державної енергетичної політики України в умовах воєнного стану

Першочерговим пріоритетом є підвищення стійкості критичної енергетичної інфраструктури шляхом модернізації генерувальних потужностей, мереж передачі й розподілу електроенергії, посилення фізичного захисту стратегічних об'єктів, а також упровадження систем постійного моніторингу ризиків, прогнозування критичних навантажень, оцінювання вразливостей та оперативного реагування на порушення

роботи енергосистеми. В умовах війни стійкість енергетичної інфраструктури має розглядатися не лише як технічна характеристика, а як здатність енергосистеми зберігати функціональність навіть за умов руйнування окремих її елементів.

Наступним пріоритетним напрямом є децентралізація енергосистеми, що передбачає розвиток локальних джерел генерації, мікромереж, резервних потужностей, автономних систем живлення, систем накопичення енергії, та дозволяє зменшити залежність від великих централізованих об'єктів, які в умовах війни є найбільш вразливими до атак, а також підвищити енергетичну автономність територіальних громад, підприємств і об'єктів критичної інфраструктури [1]. Важливим напрямом також є комплексна модернізація виробничих процесів на основі впровадження енергозберігаючих технологій, цифрових систем енергомоніторингу та інструментів управління енергоспоживанням, що дозволяє підвищити енергоефективність, зменшити навантаження на енергосистему та підвищити загальний рівень енергетичної стійкості держави.

Окремим стратегічним напрямом державної енергетичної політики України в умовах воєнного стану є розвиток «зеленої» енергетики, що виступає не лише складовою екологічної модернізації, а й інструментом зміцнення енергетичної безпеки. Розширення використання сонячної, вітрової, біоенергетики та інших відновлюваних джерел енергії сприяє диверсифікації енергетичного балансу, зменшенню залежності від імпорتنих енергоносіїв і формуванню більш гнучкої моделі енергозабезпечення [2].

Інституційна трансформація системи управління енергетичним сектором, як один із пріоритетів державної енергетичної політики в умовах війни, передбачає удосконалення нормативно-правового забезпечення, запровадження адаптивного планування, розроблення сценаріїв реагування на різні типи енергетичних загроз, посилення координації між центральними, регіональними та місцевими органами влади, операторами енергетичного ринку й підприємствами критичної інфраструктури. Особливого значення набуває інтеграція кризового управління у повсякденну практику функціонування енергетичного сектору, що дозволяє скоротити час реагування на аварії, пошкодження мереж або спроби дестабілізації енергопостачання.

Пріоритетним напрямом також правомірно визначено європейську інтеграцію енергетичного сектору України, що передбачає розширення взаємодії з європейськими енергосистемами, гармонізацію регуляторного середовища, розвиток транскордонної інфраструктури та залучення міжнародної технічної й фінансової підтримки [3]. Поглиблення синхронізації з європейським енергетичним простором створює додаткові можливості для балансування енергосистеми, аварійної підтримки, модернізації інфраструктури та посилення енергетичної стійкості України.

Отже, пріоритети державної енергетичної політики України в умовах воєнних загроз доцільно розглядати як комплекс взаємопов'язаних напрямів, спрямованих на підвищення стійкості, автономності та безпеки функціонування енергетичного сектору.

Література

1. Гораль Л. Т., Онищенко В. О., Хом'як О. В., Шкварилюк М. В. Децентралізована енергетика як відкрита екосистема: нові підходи до формування концепції енергетичної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2026. №2. С. 178–186. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-2-178-186>.

2. Енергетична система України: стан на кінець 2024 року та сценарії на 2025 рік. *Oil & Gas Ukraine*. 2024. URL: https://oil-gas.com.ua/statti/enerhetychna_systema_ukrainy_stan_na_kinets_2024_roku_ta_stsenarii_na_2025.

3. Гораль Л. Т., Хом'як О. В., Глушко А. Д. Новітня парадигма трансформації енергетичної безпеки в шокових умовах. *Бізнес Інформ*. 2026. №1. С. 193–202. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-1-193-202>.